

[Thisted Knudsen.]

Under behandlingen har udvalget indgående drøftet lovforslagets principper og enkeltheder. Man er under denne drøftelse stødt på en række problemer, hvorom man har haft samråd med justitsministeren. Resultatet heraf er blevet, at ministeren har stillet en række ændringsforslag, som enstemmigt er tiltrådt af udvalget.

Jeg skal kort gøre nogle bemærkninger om de vigtigste af disse ændringsforslag. Først ændringsforslag nr. 6 vedrørende § 79, stk. 3, i borgerlig straffelov. I det oprindelige forslag hed det kort og godt:

„Virkningen af de i denne paragraf omhandlede afgørelser kan bortfalde efter vedkommende ministers bestemmelse.“

De omhandlede afgørelser drejer sig om tilfælde, hvor en person ved dom er frakendt retten til at udøve en bestemt virksomhed. Udvalget var enig om, at denne beføjelse til ministeren til at tilbagegive frakendt rettighed uden forudgående prøvelse af domstolene var for vidtgående; den var ikke efter udvalgets opfattelse stemmende med almindelige retsgrundsetninger. Man måtte vel erkende, at forslaget forudsatte, at bestemmelsen kun blev anvendt rent undtagelsesvis, og ministeren var enig i denne forudsætning. Imidlertid blev man i udvalget enig med ministeren om ændringsforslag nr. 6:

„Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker, inden den i stk. 1 ommeldte 5 års frist er forløbet.“

Ministeren kan altså herefter tillade indbringelse for retten af en sag, inden 5 års fristen udløber, men ikke tilbagegive selve den frakendte rettighed. Hermed er hovedprincippet i lovforslaget blevet fastholdt.

Udvalget har endvidere drøftet spørgsmålet om lovforslagets § 23 om personers ret til at antage og oplære lærlinge. Der er i udvalget givet udtryk for visse betænkeligheder angående denne del af forslaget. Lærlingekontrakten får jo en slags offentlig godkendelse, og forældrene må derfor såvidt muligt kunne stole på, at den lærer, som man betror børnene eller de unge, er i besiddelse af de personlige egenskaber, som hertil måtte udkræves. Justitsministeren har imidlertid i udvalget erklæret, at lovforslagets nye regel ikke tilsigter nogen ændring i den hidtidige strenge praksis på dette område. Ministeren har endvidere erklæret at ville indskærpe pligten til at indhente straffeattest, når der er tale om en person, der første gang skal antage en lærling.

Det oprindelige lovforslag indeholdt den bestemmelse, at sagførerbestillingen skulle ligestilles med de øvrige rettigheder, som forslaget omfattede. I praksis vil dette sige, at retsplejelovens vandelskrav overfor sagførere bortfaldd, hvis forslaget blev opretholdt. Straffelovskommissionens flertal, sagførerrådet og retsplejeudvalget var imidlertid i alt væsentligt enige om, at vandelskravet til sagførerne fortsat burde opretholdes. Udvalget har erklæret sig enig i dette synspunkt og har fået tilslutning af justitsministeren. Den væsentlige del af en sagførers virksomhed består ofte i, at han skal give møde i retten. Betingelsen herfor må normalt være, at man selv er ustraffet, og der kan anføres andre grunde for at opretholde vandelskravet.

Lovforslaget indeholdt oprindelig, og gør det stadig, den bestemmelse, at domstolene ikke fremtidig skulle behøve at frakende bestilling for bestandigt, men som foreslået af retsplejeudvalget skulle frakendelse i fremtiden kunne finde sted enten for bestandigt eller for et tidsrum af 1—5 år. Denne bestemmelse har udvalget ment burde opretholdes.

Under lovforslagets første behandling blev der fra flere sider i denne sal fremført det ønske, at disse sager ikke, som i forslaget bestemt, skulle begynde ved landsretten, men ved underretten; der i hvert fald normalt havde de bedste betingelser for at kunne bedømme det strafbare forhold og den person, hvorom der var tale. Endvidere lagde udvalget vægt på, at behandlingen af disse sager blev så umiddelbar som muligt og vakte så lidt opmærksomhed, som omstændighederne tillod det. I overensstemmelse hermed er ministeren og udvalget blevet enige om at affatte bestemmelsen om den processuelle fremgangsmåde således — ændringsforslag nr. 11 til retsplejelovens § 684 —:

„I de ... omhandlede sager om rettighedsfortabelse medvirker ikke domsmænd. Mundtlig forhandling finder altid sted for underretten og skal under kæremaal til landsretten anordnes, når der fremsættes begæring herom. Efter begæring finder behandlingen — derunder kendelsens afsigelse — sted for lukkede døre. Forsåvidt den pågældende ikke giver møde ved sagfører, beskikker retten ham en offentlig forsvarer. Beskikkelse kan dog efter den pågældendes begæring undlades.“

Disse principper: mundtlighed, lukkede døre, kendelsen afsagt i lukket retsmøde, evt. beskikkelse af en sagfører vil sikre den